

RAVZA-İ EVLİYÂ'DA İKİ ŞAİR: KANİ'İ VE VA'DÎ

Kani'i and Va'di: Two Poets in Ravza-i Evliya

Yrd. Doç. Dr. Kadir ATLANSOY*

ÖZ

Baldırzade Tarihi adıyla bilinen Baldırzade Selisî Şeyh Mehmed (öl. 1060H.=1650M.)'in **Ravza-i Evliya**'sı, ilk Bursa vefeyatnamesi olmasının yanı sıra zeyillerle günümüze kadar uzanan bir geleneği başlatarak Bursa'nın fethinden 17. yüzyıl ortalarına kadar bu şehirde vefat eden âlim, şair ve mutasavvıf biyografilerini ele alan birinci elden kaynak bir eserdir.

Ravza-i Evliya, başka kaynaklarda bulunmayan iki şair hakkında ilk ağızdan bilgilere yer vermesi yönüyle folklor ve edebiyat tarihi açısından önem taşımaktadır.

Bu şairlerden ilki, Kani'i mahlâsıyla şiirler yazan Câmî-i Kebîr vaizi Müezzinzade Şeyh Ahmed (öl. 1054H.=1644M.), ikincisi ise, Va'dî mahlâslı Mehmed Çelebi (öl. 1059H.=1649M.)'dir.

Bu yazıda, **Ravza-i Evliya**'da adı geçen şairlere dair bazı değerlendirmelerde bulunulacak ve söz konusu eserin folklor ve edebiyat kaynağı olarak taşıdığı değer vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler

Baldırzade Selisî Şeyh Mehmed, **Ravza-i Evliya**, vefeyatname, Türk folkloru, Kani'i, Va'dî

ABSTRACT

Baldırzade Selisî Shaykh Mehmed's (d. 1060/1650) *Ravza-i Evliya* (Garden of Saints), known as *Baldırzade Tarihi* (History of Baldırzade) is the first vefeyatname (Book of the Deceased) written about Bursa, to which there have been many supplements written later on.

Ravza-i Evliya carries importance not only due to having biographies of the deceased intellectuals and sufis who lived in Bursa from its conquest by the Ottomans up to the middle of the 17th century but also having information about two poets who have not been mentioned in any other source, making it very significant in terms of Turkish literature and folklore as well.

The first of the these two poets is Müezzinzade Shaykh Ahmed (d. 1054/1644), preacher of the Cami-i Kebir (Big Mosque) poet with the pen name Kani'i, and the other one is Mehmed Chalabi (d.1059/1649), poet with the pen name Va'di.

The aim of this paper is to emphasize *Ravza-i Evliya*'s importance in terms of being a source for Turkish folklore and literature, and making an assessment of the information given in this work on Kani'i and Va'di in this book.

Key Words

Baldırzade Selisî Shaykh Mehmed, *Ravza-i Evliya*, vefeyatname, Turkish folklore, Kani'i, Va'di.

Baldırzade Selisî Şeyh Mehmed ve Ravza-i Evliya'sı

Bursa şehri ile ilgili önemli kişiler hakkında bilgi veren kaynaklardan biri de Bursa vefeyatnameleridir. Vefat kelimesinin çoğulu olan "Vefeyat", bir yerde vefat etmiş önemli kişilerin hayat hikâyelerini ihtiva eden eserlere verilen bir addır¹.

Baldırzade'nin **Ravza**'sı, Bursa şehrine dair ele geçen ilk vefeyatname² olup kendisinden sonra kaleme alınanlara

kaynak teşkil etmiş ve günümüze kadar gelen zeyilleri yazılmıştır³.

Ravza, Bursa'nın fethinden itibaren XVII. yüzyılın ortalarına kadar bu şehirde vefat eden 200'ü aşkın âlim, şair ve mutasavvıfın hayat hikâyelerini veren bir eserdir. Telif tarihi 1059H.=1649M. olan eserde Osmanlı Devleti'nin ilk payitahtının ilim, kültür ve sanat hayatı meşhurların biyografileri yoluyla tasvir edilmiş; *hatimede* ise, Eşrefzade, Karaca Ahmed, Ebu İshak-ı Kâzerûnî gibi mu-

* Doğu Akdeniz Üniv. Fen-Edebiyat Fak. Türk Dili ve Ed. Böl. Öğretim Üyesi, kadir.atlansoy@emu.edu.tr

tasavvıflar ile müellifin kendisinin hâl tercümeleri verilmiştir.

Ravza-i Evliya'nın Kaynakları ve Edebiyat Tarihi Açısından Önemi

Ravza'da verilen hayat hikâyeleri ile ilgili olarak atıfta bulunulan kaynaklar şunlardır:

1. **eş-Şaka'iku'n-nu'maniyye fî'l-Ulema'î'd-devleti'l-Osmaniyye**: Osmanlı Devleti'nde Kanunî Sultan Süleyman devrine (926-974H. = 1520-1566M.) kadar yaşamış âlim ve mutasavvıflara geniş ölçüde yer veren ilk biyografik eser olan **Şaka'ik-i Nu'maniyye**, Taşköprizade Ebu'l-Hayr İsamuddîn Ahmed (öl.902H.=1497M.)'in Arapça kaleme aldığı bir eserdir⁴.

Şaka'ik-i Nu'maniyye, Ahmed Paşa (öl. 902H.=1496M.) ile Hocazade arasında geçen bir mülâtefe ve bu şairin Hızır Bey'e nazire olarak söylediği Arapça bir kasidenin matlâı **Ravza**'da iktibas yoluyla iki defa kullanılmıştır⁵.

2. **Tezkire-i Şu'arâ**: Carullahzade Mustafa Beyanî (öl. 1006H.=1597M.)'nin bu eseri⁶, **Hasan Çelebi Tezkiresi**'nin⁷ bir özeti olup XV-XVI. yüzyıllarda yaşamış 377 şaire yer vermektedir⁸.

Cünunî Ahmed Dede (öl.1030H.=1621M.)'nin vefatı için düşürülen:

Kıldı Cünunî Dede teslim-i rûh

tarih mısraı ile ilgili olarak **Ravza**'da bu esere atıfta bulunulmuştur⁹.

Bu iki kaynak eserin dışında, **Ravza**'da Cinanî Mustafa Efendi (öl.1004H.=1595M.) hakkında: "evsafı tezkirelerde mezkûr" şeklinde bir ifade bulunmaktadır¹⁰.

Ravza 'da, bunların yanı sıra sözlü kaynaklara da yer verilmiştir:

Nakşî-Melâmî şeyhi Bahrî Dede (öl. 980H.=1572M.)'nin bir kerameti ile

ilgili olarak "İlâhîzade merhum müderris Ali Efendi'den böyle rivayet itdiler"¹¹ denilmekte ve dönemin tanınmış şairi Hayalî'nin Bahrî Dede'yi ziyaretinde kendisine hediye ettiği meşhur:

Cihân-ârâ cihân içindedür aray bilmezler

Şu mahîler ki deryâ içredür deryâyı bilmezler

beyti dolayısıyla da "menkuldür" ifadesi kullanılmaktadır.

Bursa'da defnedilmiş önemli kişileri ele alan bir *şehir monografisi* özelliği de taşıyan **Ravza**'dan önce yazılmış eserlere değinilebilir:

Osmanlı âlim ve mutasavvıflarının hâl tercümelerine toplu hâlde ilk defa **Fütûhü'l-mücâhidîn li-Tervîh-i Kulûbi'l-müşâhidîn** adlı eserde yer verilmiştir. Orijinal metinde bulunmayan otuz Anadolu mutasavvıfının hayat hikâyesi, Lâmi'î Çelebi (öl. 938H.=1532M.) tarafından ilâve edildiği için *tevsiian tercüme* addedilen bu eser, **Nefehât Tercümesi** olarak bilinmektedir.

XVI. yüzyıldan itibaren, Osmanlı ilim ve kültür coğrafyasını biyografi metoduyla kuşatan abidevî eserler silsilesi olarak yükselen **Şaka'ik-i Nu'maniyye** tercüme, telhis ve zeyillerinin ortaya çıkmaya başladıkları görülmektedir. İlk Osmanlı tarihlerinden başlayarak padişah zamanında yaşayan vezir, âlim, şeyh ve şairlerin yılın olayları anlatılırken *vefeyât* başlığı altında biyografileri verilmiştir¹².

Ravza'dan önce, 1046H.=1636M.'da kaleme alınmış olan **Enîsü'l-müsamirîn**, bir Edirne şehir tarihidir. Bu eser, Hibrî adıyla tanınan Abdurrahman bin Hüseyin (öl.1087H.=1676M.) tarafından yazılmıştır¹³.

Ravza, tamamlandığı andan itibaren takdire lâyık görülmüş ve aynı za-

manda dönemin tanınmış bir şairi olan Şeyhülislâm Kara Çelebizade Abdülaziz Efendi (öl.1591M=1658H.) tarafından **“Ravza-i Evliya”** terkibiyle tarih düşürülmüştür.

Ravza’ya yazılan zeyiller¹⁴ bu ilginin devam ettiğinin ve günümüze kadar uzanan bir geleneğin doğmasına yol açması açısından da eserin öneminin bir göstergesidir¹⁵.

Ravza’nın Türkiye’de 13 ve yurt dışında da 9 olmak üzere 22 nüshası tespit edilmiştir¹⁶. Eserde **Kani’î** ve **Va’dî ile birlikte** biyografileri bulunan diğer şairlerin üç nüshadaki yerleri ve kısa tavsifleri şöyledir:

Kānî’î

Ravza, diğer kaynaklarda bulunmayan bazı şairlere yer vermesi yönüyle edebiyat ve folklor tarihi açısından ayrı bir değer taşımaktadır.

Bu şairlerden ilki Cāmi-i Kebîr (Ulu Cami) vaizi Müezzinzade Şeyh Ahmed (ö.1054H.=1644M.) Kani’î’dir. Şairin bu mahlası, mizacıyla ilişkilendirilerek: “İhtiyâr-ı gûşe-i kanâ’at eyledüğine telmîh ü işaret için Kānî’î tahalluş” ettiği şeklinde ifade edilmektedir.

Eserde onun “Müezzinzade” ismiyle tanındığı, geniş bir bilgi birikiminin yanı

sıra, “Dâvûdî” bir sese sahip olduğu için müezzinliğe yöneldiği, dönemin müfessirlerinin önde geleni Hâfizzade Efendi’nin vefatından sonra onun yerine vâizliğe başladığı ve çok sayıda tarih düşürdüğü belirtilen şairin, İmam Yafî’î (öl. 768H.=1366M.)’nin Ravzu’r-reyahîn fî-Hikâyeti’s-sâlihîn isimli eserini de Türkçeye tercüme ettiği ve Hacılar mahallesindeki Muallimhane hazinesine defnedildiği kaydedilmektedir¹⁷.

Va’dî

Ravza’da konuyla ilgili olarak hâl tercümesi verilen ikinci şair ise, Va’dî mahlâslı Mehmed Çelebi (öl. 1059H.=1649M.)’dir. Eserde şairin Muradiye Medresesi’nde Koca Muidzade Efendi’nin talebesi, Şeyhülislam Esad Efendi’den mülâzımı olduğu, 40 yaşında iken müderrislikten ayrıldığı ve Çıkrıkçılar Çarşısı’ndaki Şerefüddin Paşa Mescidi hazinesine defnedildiği belirtilmektedir.

Ravza’da ayrıca, Va’dî’nin feraiz ilminde ve tarih düşürmede mahareti bulunduğu, caizeye lâıyk görüldüğü, zariflerin meclislerinde eğlendiriciliği ile tanındığı ve bundan dolayı latifeleri derlense Nasreddin Hoca’dan fazla olacağı ifade edilmektedir. Bu durum folklor tarihi açısından dikkate değer bir kayıttır.

Şairle ilgili verilen bir bilgi de Bağdad’ın fethine düşürdüğü tarihin devrin

Mahlâsı	Adı	Vefatı H./M.	Tavsifi Nüshaları	Orhan Esad Genel		
Abdurrahman Bistami			Şeyh, âlim	47b	116b	52b
Ahmed	Ahmed Paşa	902/1496	Veliyyüddinzade, vezir	20b	50b	23b
Bahrî	Bahrî Dede	980/1572	Şeyh, Nakşi-Melâmî	26a	63b	29a
Cinânî	Mustafa	1004/1595	Müderres	30b	75a	34b
Cünûnî	Ahmed	1030/1621	Şeyh, Mevlevî	19b	47b	21a
—	Fenârî	834/1430	Molla—, şeyhülislâm	64b	145a	69b
—	Haydar Efendi	925/1519	Müderres	32b	83b	38a
Hızrî	Hızır Beg bin Müftî Ahmed Paşa		Müderres, Nakşi	38b	95b	43b
[Bursevî;]	Hüsâm[eddin] Efendi	1042/1632	Hacı Halilzade, şeyh	35b	79b	36b
Kani’î	Ahmed Çelebi	1054/1644	Müezzinzade, şeyh	20a	49b	20b
Lâmi’î	Mahmud Efendi	938/1531	Şeyh, Nakşi	63a	190b	68a
—	Muzaffereddin Ali Şirazi		Müderres	71a	179a	74a
Na’îmî	Mustafa		Cinani Muslusu	79a	179b	83a
Süleyman	Süleyman Çelebi		Mevlidî	42b	104a	47a
Va’dî	Mehmed Çelebi	1059/1649	Şair—	82a	202b	87a

padişahına takdimine karşılık 100 filori caze gönderilmesi ve kendisinin zor konuları çözmeye muktedir, hoş sohbet ve nazik bir mizaca sahip olmasıdır¹⁸.

Sonuç

Ravza, kendisinden sonraki çalışmalara öncülük teşkil ederek günümüze kadar zeyiller yoluyla ulaşan bir geleneği başlatması yanında Kani'i ve Va'di üzerine bilgi veren ilk kaynak eser olma özelliğine sahiptir. Zira, edebiyatımızda Kani'i ve Va'di mahlûslarını kullanan iki şairin varlığı, ilk defa bu eserde tespit edilmiş bulunmaktadır¹⁹.

Ravza'nın Va'di'nin vefat ettiği yıl ve Kani'i'nin vefatından ise beş yıl sonra yazıldığı göz önüne alındığında, bu eserin ihtiva ettiği bilgilerin ilk elden bir folklor ve edebiyat kaynağı olduğu vurgulanması gereken bir noktadır²⁰.

Bu iki şairin tezkirelerde ve diğer kaynaklarda yer almaması ise, onların İstanbul dışında kalmalarının yanı sıra dönemin beğenisine ulaşamamaları gibi daha pek çok sebebe bağlanabilir²¹.

Ravza, söz konusu şairlerle ilgili değerli bilgiler yanında edebiyat ve folklor tarihine önemli katkıda bulunabilecek zengin özellikler de taşımaktadır. Kaynaklarla ilgili olarak yapılacak disiplinler arası çalışmalar daha birçok konuya yeni boyutlar kazandıracaktır.

EKLER

1. Kani'i

Ahmed Çelebi: Burusevî ve sâlik-i rāh-ı sevî olup Mü'ezzin-zâdelikle āvāz-ı iştiḥārı vāşıl-ı menār-ı çerḥ-i devvār olan Ahmed Çelebi'dir. Tarîḳ-ı 'ilm-e sâlik ve ma'rifete mâlik olup dāniş-mend-i huş-mend ve 'ilm ü ma'rifete şöhre-bend olduğdan sonra cânib-i şalāḥa mā'il ve nağme-i Dāvūdîsi ḡulgule-endāz-ı meḥāfil [60b] olmağla imāmet ü ḥitābet semtine rağbet itmekle Cāmi'-i Kebîr'de imām u ḥaḫîb-i vācibü'l-iḥtirām olup 'umdetü'l-vā'izin Ḥāfız-zāde Efendi 'āzim-i ḥuld-i berîn olduğda yirine kürsî-nişîn oldu. Ḥaḫḳā ki zamānında müfessirîn ü ḥuṭṭābîn

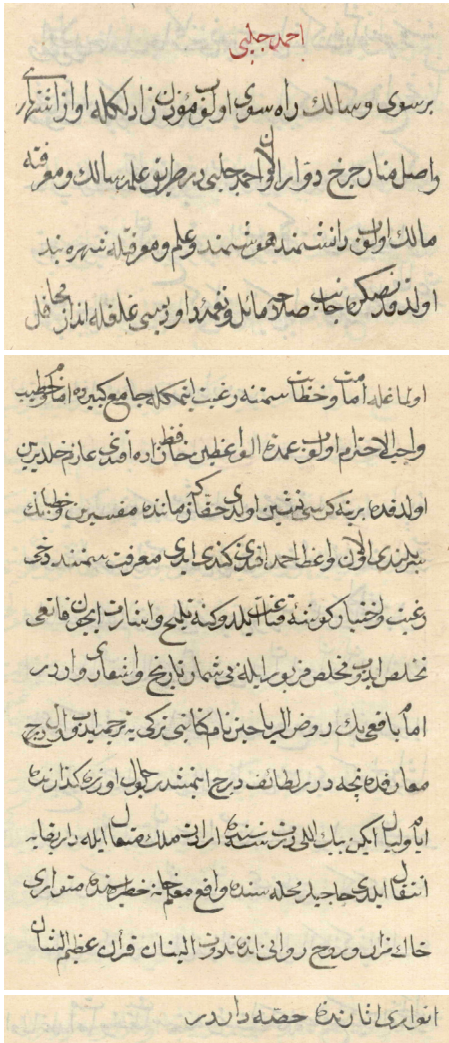
ser-bülendi olan Vā'iz Ahmed Efendi kendi idi. Ma'rifet semtinde daḫı rağbet ve iḥtiyār-ı ḡuşe-i ḳanā'at eyledüğine telmiḥ ü işāret içün Kānî'i taḫalluş idüp maḫlaş-ı mezbûr ile bî-şümār tarîḥ ü eş'ārı vardır. İmām Yāfi'iniñ Ravzu'r-Reyāḫîn-nām kitabını Türkiye terceme idüp ol dürc-i ma'ārifde nice dürer-i leṭā'if derc itmiştir. Bu ḥāl üzre güzārende-i eyyām u leyāl iken biñ elli dört senesinde irādet-i melik-i müte'āl ile dār-ı bekāya intikāl eyledi. Hācılar maḫallesinde vāḳi' Mu'allim-ḥāne ḫazîresinde mütevārî-i ḫāk-i mezbār ve rûḥ-ı revānı andan tilāvetü'l-benān-ı Ḳur'ān-ı 'Azimü's-şān [61a] envārı āşārından ḫişşe-dārdır²². (Fotoğraf 1)

2. Va'di

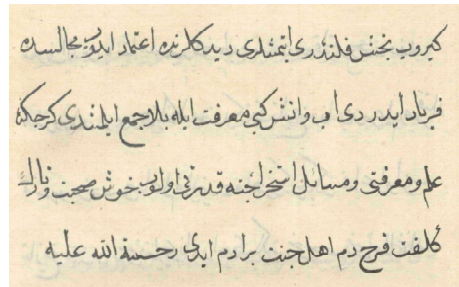
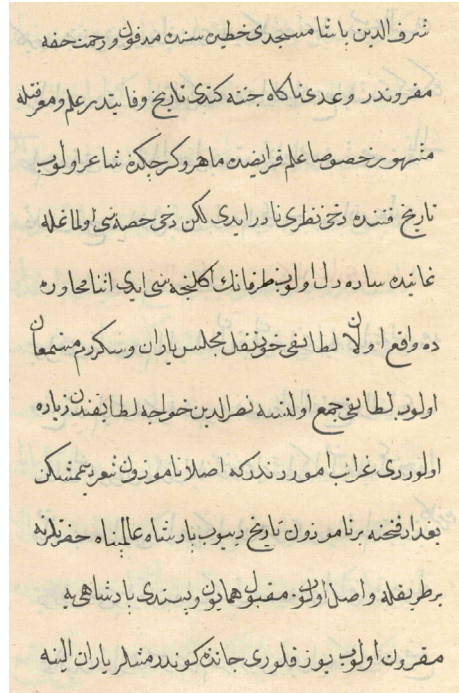
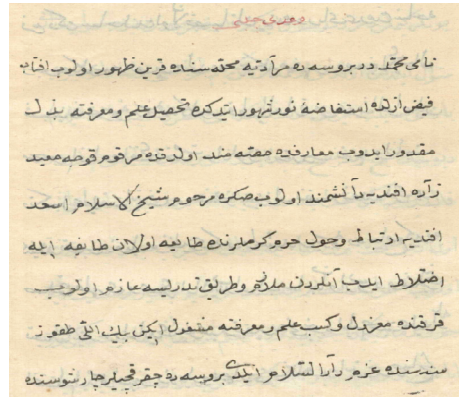
Nāmı Muḫammed'dür. Burusa'da Murādiye maḫallesinde ḳarîn-i zuḫûr olup āfitāb-ı feyz-i ezelde istifāze-i nûr-ı şühûr itdikde taḫşîl-i 'ilm ü ma'rifete bezl-i maḳdûr idüp ma'ārifde ḫişse-mend olduğda merḫûm Ḳoca Mu'id-zāde Efendiyeye dāniş-mend olup sonra merḫûm Şeyḫü'l-İslām Es'ad Efendi'ye irtibāṭ ve ḫavl-i ḫarem-i keremlerinde ṭāyi'a olan ṭā'ife ile iḥtilāṭ idüp anlardan mülāzım ve tarîḳ-ı tedrişe 'āzim olup kırkında ma'zûl ve kesb-i 'ilm ü ma'rifete meşḡûl iken biñ elli tokuz senesinde 'azm-i dārü's-selām eyledi. Burusa'da Çıkrıkçılar Çarşusunda Şerefü'd-dîn Paşa Mescidi ḫazîresinde medfûn ve raḫmet-i Ḥaḫḳ'a maḳrûndur.

Va'di nā-gāḫ Cennete gitti

tarîḫ-i vefātudur. 'İlm ü ma'rifetle meşḫûr ḫuşûşan 'ilm-i ferāyizde māhir ve gerçekte şā'ir olup tarîḫ fenninde daḫı nazîrî nādir idi. Lākin daḫı ḫişsesi olmağla ḡāyetde sāde-dil olup zurefānıñ eglencesi idi. Eşnā-i muḫāverede vāḳi' olan leṭā'ifi ḫod nuḳl-i meclis-i yārān u sükkerdem-i müstemî'ân olup leṭā'ifi cem' olursa Naşrû'd-dîn Ḥāce leṭā'ifinden ziyāde olurdu. Ğarā'ib-i umûrdandur ki aşlā nā-mevzûn şî'r dimemişken Bağdād fethine bir nā-mevzûn tarîḫ diyüp pādîşāḫ-ı 'ālem-penāḫ ḫazretlerine bir tarîḳile vāşıl olup maḫbûl-i ḫümāyûn u pesend-i pādîşāḫiye maḳrûn olup yüz filori cā'ize göndermişler. Yārān eline [220b] girüp baḫş-ı ḳalenderi itmişler didiklerinde i' timād idüp mecālîsde feryād iderdi. Āb u āteş gibi ma'rifet ile belā(yı) cem' eylemişti. Gerçi ki 'ilm ü ma'rifeti ve mesā'il istiḫrācına ḳudreti olup ḫoş-şoḫbet ü nāzûk-külfet feruḫ-dem ehl-i Cennet bir ādem idi. Raḫmetü'l-lāhi 'aleyh²³. (Fotoğraf 2)



Fotoğraf 1: Kâni'â



Fotoğraf 2: Va' dá

NOTLAR

- 1 Vefeyatnameler tabakat, hâl tercümesi ve mesleklerle dair yazılan eserlerin özelliklerini de taşırlar. Babinger, Franz. *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*. Çev. Coşkun Üçok, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1982; Baldırzade Şeyh Selîsî Mehmed. *Ravza-i Evliya*, haz. Mefail Hızlı- Murat Yurtsever, Bursa: Arasta Yayınları, 2000.
- 2 *Ravza*'dan önce kaleme alınmış olan Mehmed bin Sa'dî (ö. 1040H. = 1630)'nin *Vefeyatnamesi* Bursa'daki Zeyniyye kabristanını ele alan bir eserdir. krş. Atlansoy. "Edebiyat Tarihi Kaynağı Olarak Bursa Vefeyatnameleri I, Mehmed b. Sa'dî'nin Bursa Vefeyatı", *Osmanlı Araştırmaları XVIII The Journal of Ottoman Studies XVI-II*, İstanbul: 1998: 47-67.
- 3 Bursa vefeyatnameleri için bk. Atlansoy; "Bursa Vefeyatnameleri", *Bir Masaldı* Bursa, haz. Engin Yenil, İstanbul: 1996: 431-443; Atlansoy. "Bursa Vefeyatnamelerinden *Güldeste-i Riyaz-ı İrfan*'da Osman Gazi", *Osman Gazi ve Dönemi*, haz. Kadir Atlansoy-Sezai Sevim, Bursa: Osmangazi Belediyesi Yayınları, 1996: 147-158.
- 4 Gönül, Behçet. "İstanbul Kütüphanelerinde al-Şakaik al-Nu'maniyya Tercüme ve Zeyilleri", *Türkiyat Mecmuası*, VII-VIII/2, İstanbul: 1945: 136-168; *Şakaik-ı Numaniyye ve Zeyilleri I-V*, haz. Abdülkadir Özcan, İstanbul: 1989; Niyazioglu, Aslı. "Ottoman Sufi Sheikhs Between this World and Hereafter: A Study of Nev'izade 'Ata'î's (1583-1635) Biographical Dictionary". Yayınlanmamış doktora tezi, Cambridge, Massachusetts: Harvard Üniversitesi, 2003; Taşköprülü-zâde 'İsâmu'd-dîn Ebu'l-hayr Ahmed Efendi. *eş-Şekâ'iku'n-Nu'mâniyye fî 'Ulemâ'î Devleti'l-'Osmâniyye*, haz. Ahmed Subhi Furat, İstanbul: 1985; Değirmenci, Tülün. "Osmanlı Sarayının Geçmişe Özlemi: Tercüme-i Şakâ'iku'n-nu'mâniyye", *Bilgi* 46 (Yaz 2008) : 105-132.
- 5 Bursa Yazma ve Eski Basma Eserler Kütüphanesi (BYEBEK) Orhan Bölümü: 21a.
- 6 Beyânî. *Tezkiretü'ş-şu'arâ*, haz. Aysun Sungurhan Eydurhan, Ankara: Kültür Bakanlığı e-kitap, 2008, <<http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-215416/h/giris.pdf>> / <<http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-215418/h/metin.pdf>> 18.02.2011.
- 7 Kınalızade Hasan Çelebi. *Tezkiretü'ş-şu'arâ*, haz. Aysun Sungurhan Eydurhan, Ankara: Kültür Bakanlığı e-kitap, 2009. <<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-219121/h/girishe.pdf>> <<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-219122/h/tsmetina.pdf>> / <<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-219123/h/tsmetinb.pdf>> 18.02.2011.
- 8 Klasik Türk edebiyatında şair biyografilerini ele alan eserler için bk. Isen, Mustafa ve diğer. *Şair Tezkireleri*, Ankara: Grafiker Yayınları, 2002: 7-15.
- 9 BYEBEK Orhan: 19b.
- 10 a. g. e: 31a.
- 11 a. g. e: 26b.
- 12 Isen. "Edebiyat Tarihi Açısından Künhü'l-Ahbar'ın Önemi", *Türk Dili ve Araştırmaları Dergisi (TDEAD)*, II, Prof. Dr. Harun Tolasa Özel Sayısı, İzmir 1983: 49.
- 13 Abdurrahman Hibri. *Enisü'l-müsâmirin (Edirne Tarihi 1360-1650)*. Çev. Ratip Kazancıgil, Edirne: Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları, 1996.
- 14 İsmail Belig. *Güldeste-i Riyaz-ı İrfan*, Bursa 1302: 5; Abdulkadiroğlu. *Bursalı İsmail Belig*, Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları, 1985.
- 15 Atlansoy. *Bursa Şairleri Bursa Vefeyatnamelerindeki Şairlerin Biyografileri*, Bursa: Asa Yayınları, 1998: 124-127.
- 16 Baldırzade Selîsî Şeyh Mehmed, *Ravza-i Evliya*. 1. Bayezid Ktp. Veliyyüddin Efendi, 2420; 2. Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmud Efendi, 4613; 3. Süleymaniye Ktp., Âşir Efendi, 270/1; 4. Nuruosmaniye Ktp., 2617; 5. (E) Süleymaniye Ktp., Es'ad Efendi, 1381; 6. Süleymaniye Ktp., Âşir Efendi, 265; 7. Millet Ktp., Ali Emîri Efendi, 629; 8. Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi, 4560; 9. (O) BYEBEK, Orhan, 1018/1; 10. (G) BYEBEK, Genel, 1507/1; 11. İst. Üniv. Ktp., TY 2556; 12. Avusturya Milli Ktp. Türkçe Yazmaları, 1238; 13. Manchester Üniv. Ktp., Lindsay 73; 14. Paris, Mili Ktp., Schefer, 1164; 15. Kahire, TK, 176; 16. Çorum Hasan Paşa İl Halk Ktp. 19 Hk 1277; 17. Vatikan Ktp. Türkçe Yazmaları, Vat. Turco 186. 18. Avusturya Milli Ktp. Türkçe Yazmaları, H.O. 128/1; 19. Almanya Milli Ktp. Türkçe Yazmaları, Ms. or. oct. 2937; 20. Kahire Hidiv Ktp. Türkçe Yazmaları, 9032; 21. Kahire Hidiv Ktp. Türkçe Yazmaları, 8970; 22. Ankara Milli Ktp. 06 Mil Yz A 8340.
- 17 Ankara Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 8340: 61a. Şairle ilgili metin Ek 1 ve Fotoğraf 1'de verilmektedir.
- 18 Ankara Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 8340: 220a. Şairle ilgili metin Ek 2 ve Fotoğraf 2'de verilmektedir.
- 19 İpekten ve diğer. *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1988: 244, 513.
- 20 Karşılaştırmalı kaynak çalışmaları ile ilgili

- olarak bk. İsen. "Edebiyat Tarihi Açısından Künhü'l-Ahbar'ın Önemi", *TDEAD, II*, İzmir 1983: 49-57; İsen. "Künhü'l-Ahbar'ın Şairlerle İlgili Kısımlarının Kaynakları", *TDEAD, III*, İzmir 1984: 87-120; İsen. *Künhü'l-Ahbar'ın Tezkire Kısmı*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1994; İsen, *Tezkireden Biyografiye*, İstanbul: Kapı Yayınları, 2010; Eren, Meşkure. *Evliya Çelebi Seyahatnamesi Birinci Cildinin Kaynakları Üzerinde Bir Araştırma*, İstanbul: yy 1960.
- 21 İpekten. *Divan Edebiyatında Edebi Muhitler*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1996.
- 22 Ankara Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 8340: 60b-61a.
- 23 Ankara Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 8340: 220a-220b.
- KAYNAKÇA**
- Abdulkadiroğlu, Abdulkерim. *Bursalı İsmail Belig*, Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları, 1985.
- Abdurrahman Hibri. *Enisül-müsâmirin (Edirne Tarihi 1360-1650)*, çev. Ratip Kazancıgil, Edirne: Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları, 1996.
- Atlansoy, Kadir. "Bursa Vefeyatnamelerinden Güldeste-i Riyaz-ı İrfan'da Osman Gazi", *Osman Gazi ve Dönemi*, haz. Kadir Atlansoy-Sezai Sevim, Bursa: Osmangazi Belediyesi Yayınları, 1996.
- _____. "Edebiyat Tarihi Kaynağı Olarak Bursa Vefeyatnameleri I, Mehmed b. Sa'dî'nin Bursa Vefeyatı", *Osmanlı Araştırmaları XVIII The Journal of Ottoman Studies XVIII*, İstanbul: Enderun Yayınları, 1998.
- _____. "Bursa Vefeyatnameleri", *Bir Masaldı Bursa*, haz. Engin Yenal, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1996.
- _____. *Bursa Şairleri Bursa Vefeyatnamelerindeki Şairlerin Biyografileri*, Bursa: Asa Yayınları, 1998.
- Babinger, Franz. *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, çev. Coşkun Üçok, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1982.
- Baldırzade Şeyh Selisî Mehmed. *Ravza-i Evliya*, haz. Mefail Hızlı- Murat Yurtsever, Bursa: Arasta Yayınları, 2000.
- Beyânî. *Tezkiretü's-şu'arâ*, haz. Aysun Sungurhan Eyduvan, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2008, <<http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-215416/h/giris.pdf>> / <<http://www.kultur.gov.tr/TR/dosya/1-215418/h/metin.pdf>>
- Değirmenci, Tülün. "Osmanlı Sarayının Geçmiş Özlemi: Tercüme-i Şakâ'iku'n-nu'mâniye", *Bi-lig* 46 (Yaz 2008).
- Eren, Meşkure. *Evliya Çelebi Seyahatnamesi Birinci Cildinin Kaynakları Üzerinde Bir Araştırma*, İstanbul: yy 1960.
- Gönül, Behçet. "İstanbul Kütüphanelerinde al-Şakaik al-Nu'maniya Tercüme ve Zeyilleri", *Türkiyat Mecmuası*, VII-VIII/2, İstanbul: 1945.
- İpekten, Haluk. *Divan Edebiyatında Edebi Muhitler*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1996.
- İpekten, Haluk ve diğer. *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1988.
- İsen, Mustafa. "Edebiyat Tarihi Açısından Künhü'l-Ahbar'ın Önemi", *Türk Dili ve Araştırmaları Dergisi II*, Prof. Dr. Harun Tolasa Özel Sayısı, İzmir 1983.
- _____. "Künhü'l-Ahbar'ın Şairlerle İlgili Kısımlarının Kaynakları", *Türk Dili ve Araştırmaları Dergisi III*, İzmir 1984.
- _____. *Künhü'l-Ahbar'ın Tezkire Kısmı*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1994.
- _____. *Tezkireden Biyografiye*, İstanbul: Kapı Yayınları, 2010.
- İsen, Mustafa ve diğer. *Şair Tezkireleri*, Ankara: Grafik Yayınları, 2002.
- İsmail Belig. *Güldeste-i Riyaz-ı İrfan*, Bursa 1302.
- Niyazioğlu, Aslı. "Ottoman Sufi Sheikhs Between this World and Hereafter: A Study of Nev'izade 'Ata'i's (1583-1635) Biographical Dictionary". Yayımlanmamış doktora tezi, Cambridge, Massachusetts: Harvard Üniversitesi, 2003.
- Şakaik-ı Numaniyye ve Zeyilleri I-V, haz. Abdülkadir Özcan, İstanbul: Çağrı Yayınları, 1989.
- Taşköprülüzâde İsâmu'd-din Ebu'lhayr Ahmed Efendi. *eş-Şekâ'iku'n-nu'mâniye fî 'Ulemâ'i Devleti'l-Osmâniye*, haz. Ahmed Subhi Furat, İstanbul: 1985.